

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

**Mestský výbor
Slovenského zväzu ochrancov
prírody a krajiny
Godrova 3/b
811 06 Bratislava**

Váš list zo dňa:

Naša značka
PÚ-08/316-1/1371/BRO

Vybavuje:
Ing. arch. Brósková

Bratislava:
8. 2. 2008

Vec: Bratislava, budovy PKO

– podnet na vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky – odpoveď

Pamiatkový úrad SR dostal Váš podnet na vyhlásenie budov v areáli Parku kultúry a oddychu v Bratislave na nábreží armádneho generála Ludvíka Svobodu za národné kultúrne pamiatky. Za zaslanie podnetu Vám ďakujeme. Pamiatkový úrad SR sa možnosťou zapísania týchto objektov zaoberal už v roku 2005, vo svojom stanovisku okrem iného konštatoval, že budovy sú dokumentom slovenskej povojnovej architektúry, spájajú v sebe hodnotu vžitej podoby a emocionálnej pôsobivosti v danom prostredí.

Pamiatkový úrad SR má snahu koncepčne pristupovať k ochrane pamiatok, reprezentujúcich príslušné obdobie dejín architektúry. V rokoch 1990-2000 bolo plošne vyhodnotené a komplexne spracované medzivojnové obdobie slovenskej moderny, z ktorej už boli za kultúrne pamiatky vyhlásené najhodnotnejšie diela. Kritériá na zápis týchto objektov boli formulované v nadväznosti na závery Medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorú za týmto účelom usporiadala pracovná skupina DOCOMOMO Slovakia v roku 1996 v spolupráci s Pamiatkovým ústavom pod názvom IV. medzinárodná konferencia DOCOMOMO. Rovnako tento spôsob mieni uplatniť Pamiatkový úrad SR v tomto roku a v kooperácii s Fakultou architektúry STU, Ústavom architektúry a urbanizmu SAV, FFUK a Spolkom architektov pripravuje vedeckú konferenciu o koncepcii a možnosti pamiatkovej ochrany architektúry a urbanistických štruktúr 50.-tych a 60.-tych rokov 20. storočia. Záverom konferencie bude okrem iného aj sformulovať okruhy pamiatkových hodnôt, ktoré by mohli byť základnými argumentmi pri riešení perspektívnej pamiatkovej ochrany architektúry a urbanistických súborov daného obdobia.

Pamiatkový fond je výberová kategória a predkladanie návrhov na rozhodnutie Ministerstvu kultúry SR sa nerealizuje na základe náhodného výberu. Pri komplexnom hodnotení bude nutné vychádzať z kontextu konsenzuálne prijatých záverov konferencie a na základe týchto formulovať kritériá výberu a zdokumentovať architektúru a architektonicko-urbanistické celky postavené v tomto období.

Budovy PKO, bez ohľadu na to, či sú národnou kultúrnou pamiatkou alebo nie, majú svoju hodnotu pre mesto Bratislavu, sú mestotvorným prvkom, charakteristickým pre nábrevie Dunaja a kultúrno-spoločenským dokumentom doby, a preto majú právo na svoju existenciu. Pre mnohých obyvateľov mesta sú pamiatkou na výstavy kvetov, na plesy, tanečné kurzy, na koncerty a čaje o piatej.

Zákon o ochrane pamiatkového fondu č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 479/2005 Z. z. uvažoval aj o možnosti zástoja mestskej alebo miestnej samosprávy v tých prípadoch, kedy je nevyhnutné zachovanie objektov, ktoré sú dôležité pre pamäť sídla, a preto v § 14 ods. 4 sformuloval kategóriu Pamätihodnosti, ktorých zoznam vedie samospráva a vytvára priaznivé prostredie pre ich zachovanie. Túto možnosť využili už viaceré slovenské mestá a obce, ktoré vedú svoje vlastné zoznamy pamätihodností, napr. Trnava v počte 114, vyčleňujú na ich záchranu a obnovu nemalé finančné prostriedky. Počínanie týchto miest je vynikajúcim príkladom toho, že objekty nehnuteľností, ktoré nespĺňajú kritériá zápisu do ÚZPF, nemusia preto bezpodmienečne zmiznúť z povrchu zemskeho a uvoľniť miesto novým stavebným zámerom. Ich prirodzené zachovanie predsa nemusí byť kauzálne závislé od ich statusu pamiatky, ale je súčasťou zdravého uvedomenia si ich vlastnej hodnoty – lokálneho významu, primeraného stavebno-technického stavu a vo vzťahu k prostrediu, v ktorom vznikli, sú jeho prirodzenou, integrálnou súčasťou. Toto hodnotenie sa nevzťahuje len na pamiatky a pamätihodnosti, ale aj na ostatnú stavebnú substanciu každého urbanistického celku. Preto nezdieľame názor, že naša spoločnosť sa v ochrane kultúrnych pamiatok bude uberať správnym smerom, ak bude takýmto excesívnym spôsobom vyhlasovať objekty za kultúrne pamiatky - ako jediné náhradné a krajné riešenie, ktorým sa má zabrániť nesprávne konaniu orgánov vo verejnej správe - a paralelne suplovať ich činnosť v zodpovednosti za zdravý rozvoj našich miest a obcí.

V záujme toho, aby sme predišli krokom, ktoré by znamenali nezvratný stav a najmä do času, kedy bude komplexne zhodnotené obdobie 2. polovice 20. storočia v celoslovenskom porovnaní Vám oznamujeme, že okamžite zasielame na Magistrát hl. mesta SR Bratislavy ako i miestnej časti Bratislava - Staré mesto list s poukázaním na význam predmetných budov a následným podnetom na ich zaradenie do zoznamu pamätihodností mesta, ako to umožňuje vyššie uvedená právna norma.

S pozdravom

**Pamiatkový úrad
Slovenskej republiky
Cesta na Červený most 6
814 06 Bratislava**

**PhDr. Katarína Kosová
generálna riaditeľka**

Na vedomie :

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry

Ústav dejín teórie architektúry a obnovy pamiatok, Nám. Slobody 19, 812 45 Bratislava

Magistrát hl. mesta SR Bratislavy, primátor Andrej Ďurkovský, Primaciálne nám.1, 814 99 Bratislava

Miestny úrad Bratislava - Staré Mesto, Ing. arch. Petrek – starosta, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava